

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พิธีทอดผ้าป่า

ครูผู้สอน ครูวรัญญา แองสาย

พิธีทอดผ้าป่า

จุดประสงค์

๑. อธิบายความสำคัญและขั้นตอนในพิธีทอดผ้าป่าได้
๒. เรียงลำดับและปฏิบัติตามขั้นตอนในพิธีทอดผ้าป่าได้อย่างถูกต้อง
๓. แสดงความคิดเห็นสะท้อนถึงประโยชน์ของพิธีทอดผ้าป่าได้อย่างมีเหตุผล

ประวัติการทอดผ้าป่า

ในสมัยพุทธกาล เมื่อครั้งที่พระบรมศาสดายังมิได้ทรงอนุญาตให้พระภิกษุทั้งหลายรับจีวรจากชาวบ้าน พระภิกษุเหล่านั้นจึงต้องเที่ยวเก็บผ้าที่เขาทิ้งแล้ว เช่น ผ้าเประอะเปื่อน ที่ชาวบ้านไม่ต้องการนำมาทิ้งไว้ ผ้าห่อศพ เป็นต้น เมื่อรวบรวมผ้าชิ้นเล็กชิ้นน้อยพอแก่ความต้องการแล้ว จึงนำมาซักทำความสะอาด ตัดเย็บ ย้อม เพื่อทำเป็นจีวร สบง หรือสังฆาฏิ ผืนใดผืนหนึ่ง

ประเภทการทอดผ้าป่า

การทอดผ้าป่านิยมทำในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย
ที่แตกต่างกัน จึงแบ่งประเภทของผ้าป่าได้ ๓ ประเภท

ผ้าป่าหางกฐิน

ผ้าป่าโยงกฐิน

ผ้าป่าสามัคคี

ผ้าป่าทางกฐิน

ผ้าป่าหางกฐินหรือผ้าแถมกฐิน

ผ้าป่าที่เจ้าภาพจัดให้มีขึ้น ต่อจาก
การทอดกฐิน เมื่อทำพิธีทอดกฐินเรียบร้อยแล้ว
ก็ให้มีการทอดผ้าป่าด้วย จึงเรียกว่า
ผ้าป่าหางกฐิน หรือ **ผ้าป่าแถมกฐิน**

ผ้าป่าโยงกฐิน

ผ้าป่าโยงกฐิน

ผ้าป่าที่นำไปทอดตามวัดต่าง ๆ โดยจัดขึ้นมา
ในครั้งเดียวหลาย ๆ วัด เมื่อเดินทางถึงวัดไหนก็ถวาย
วัดนั้น ซึ่งไม่มีกำหนดว่าต้องเป็นวัดละก็กองก็ได้
อาจจะมีย้ำภาพเดียวหรือหลายย้ำภาพรวมกันก็ได้

ผ้าป่าสามัคคี

ประเภทของการทอดผ้าป่า

ผ้าป่าที่มีการแจกฐีกาบอกบุญไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสร่วมทำบุญแล้วแต่กำลังศรัทธาของแต่ละคน โดยจัดเป็นกองผ้าป่า เมื่อถึงวันที่ทอดผ้าป่าจะมีขบวนแห่ผ้าป่ามารวมที่วัด ซึ่งการทอดผ้าป่าสามัคคีนี้มีจุดประสงค์เพื่อร่วมกันหาเงินในการสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ เช่น การสร้างโบสถ์ วิหาร อาคารเรียน อุปกรณ์ทางการแพทย์

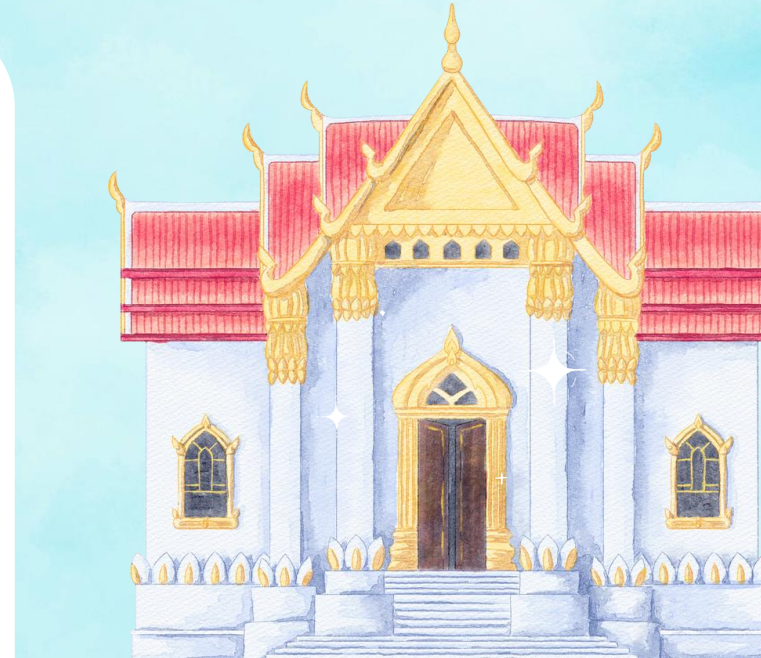
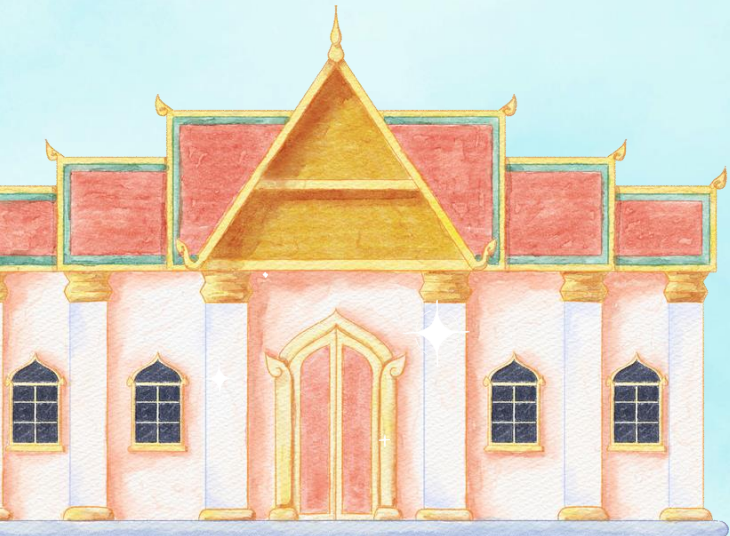

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

- **จองผ้าป่า** คือ การแจ้งความประสงค์กับเจ้าอาวาสว่า ที่ต้องการนำผ้ามาทอด
- **การจัดตั้งองค์ผ้าป่า** คือ เมื่อถึงกำหนดเวลา ทำการตั้งองค์ผ้าป่า เช่น ผ้า กิ่งไว้สำหรับพาดผ้า และให้อุทิศถวายไม่เจาะจง พระรูปใดรูปหนึ่ง
- **ถวายผ้าป่า** คือ การนำผ้าที่เจ้าภาพได้จัดเตรียมไปถวายให้พระในวันและเวลาที่กำหนด

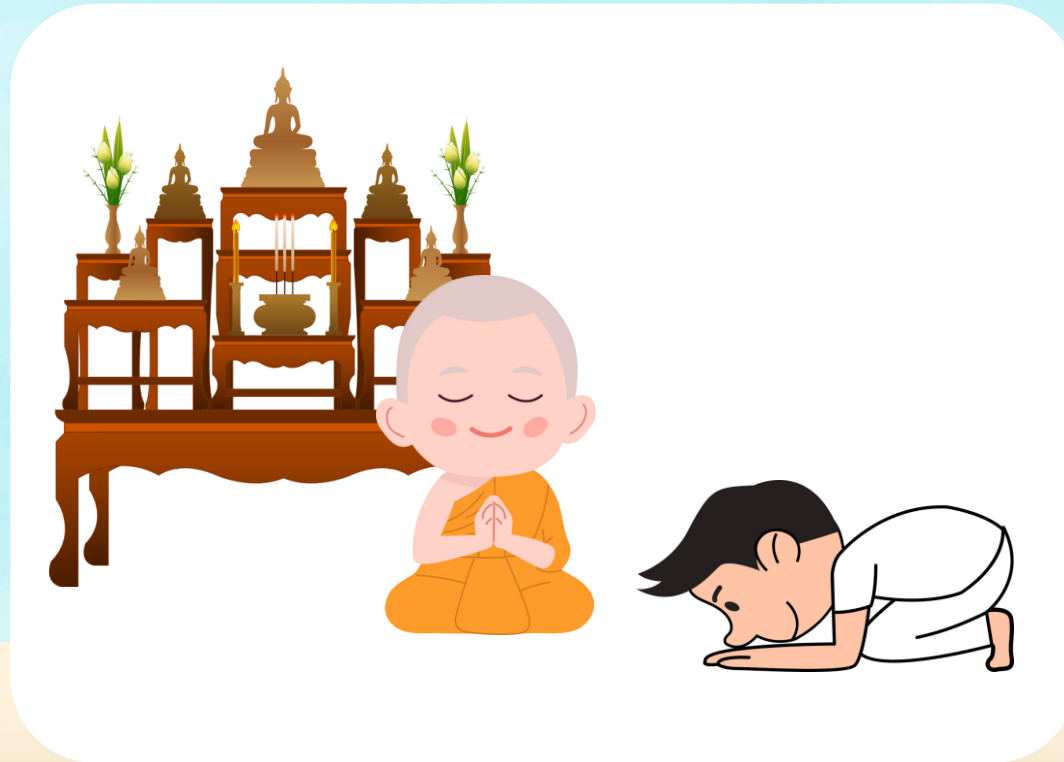
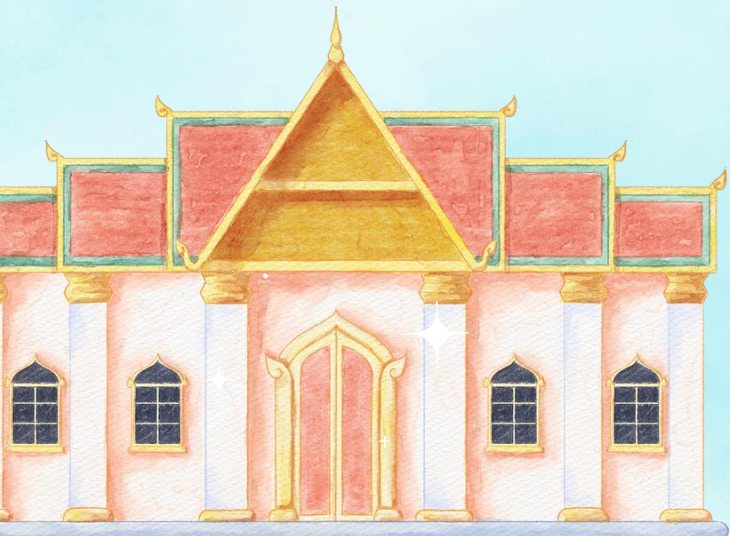

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

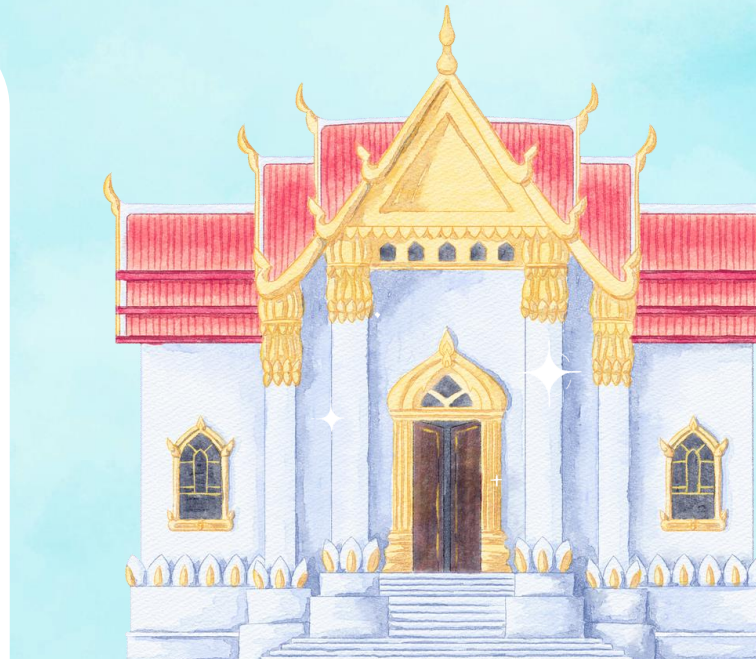
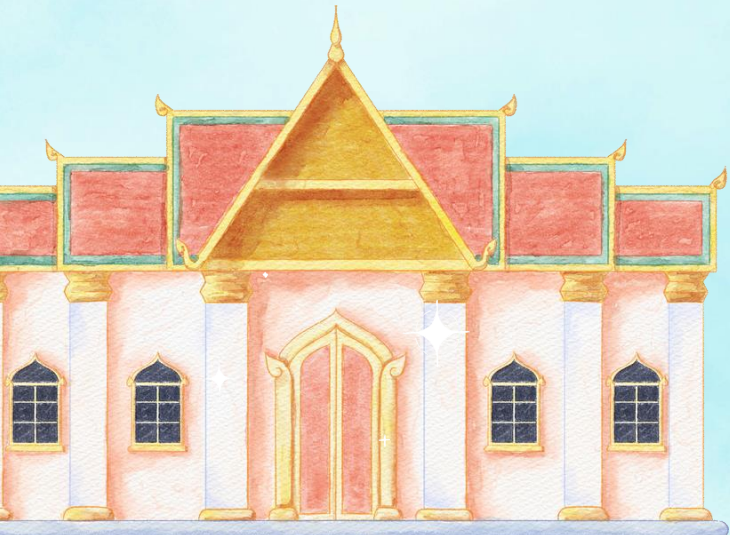
๑. เมื่อพระสงฆ์มาถึงในพิธี ตัวแทนนักเรียนจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

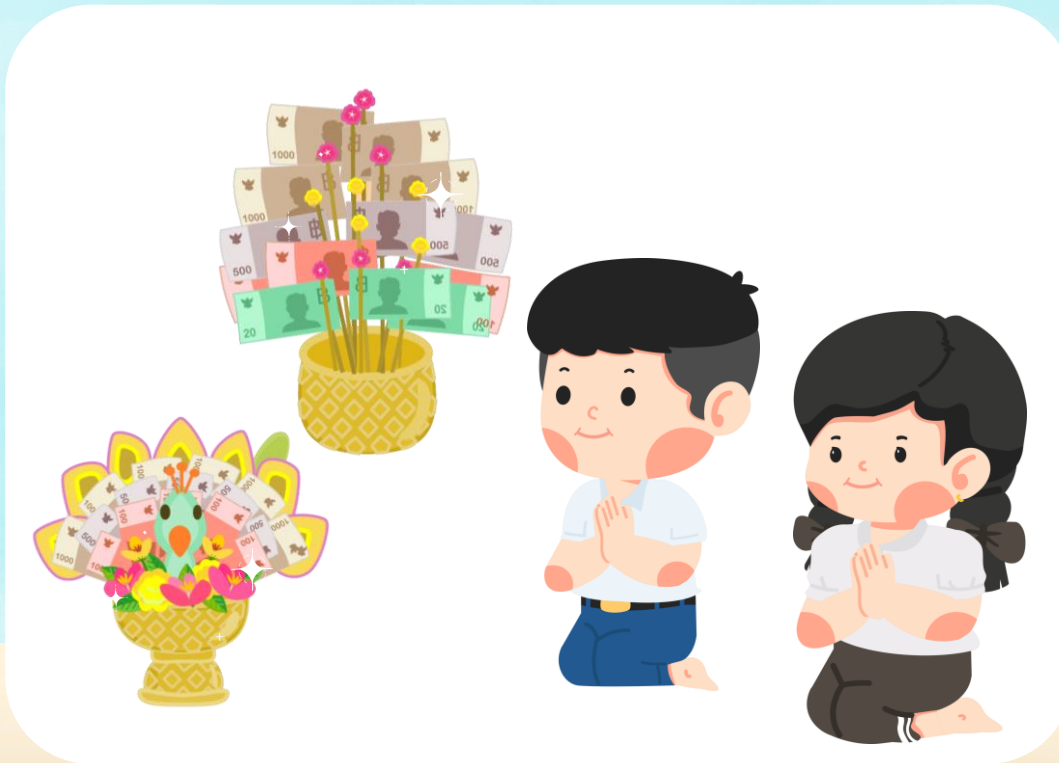
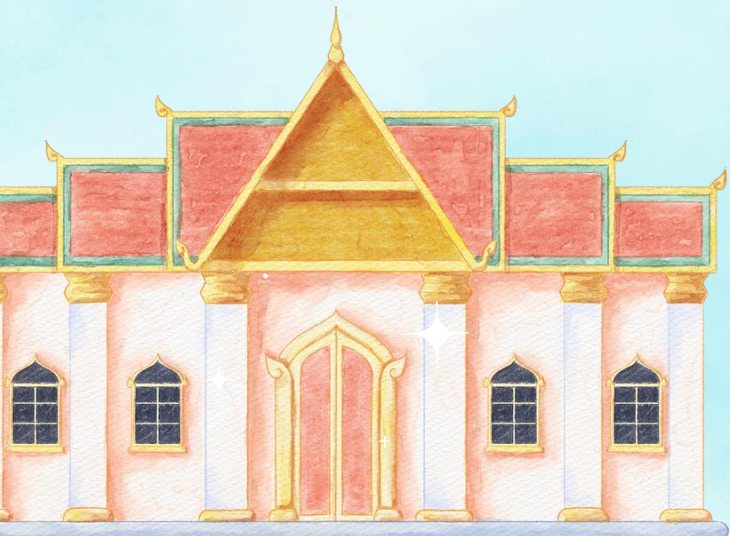
๒. นักเรียนกราบพระสงฆ์ แบบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง

๕ ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

๓. นักเรียนกล่าวคำสมาทานศีล ๕ และรับศีล ๕ จากพระสงฆ์

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

๔. ตัวแทนนักเรียนกล่าวคำนมัสการพระพุทธเจ้า ๓ ครั้ง
และกล่าวนำถวายผ้าป่า

คำถวายผ้าป่า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกุละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆ์สสะ

โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ปังสุกุละจีวะรานิ

สะปะริวารานิ ปะภุคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

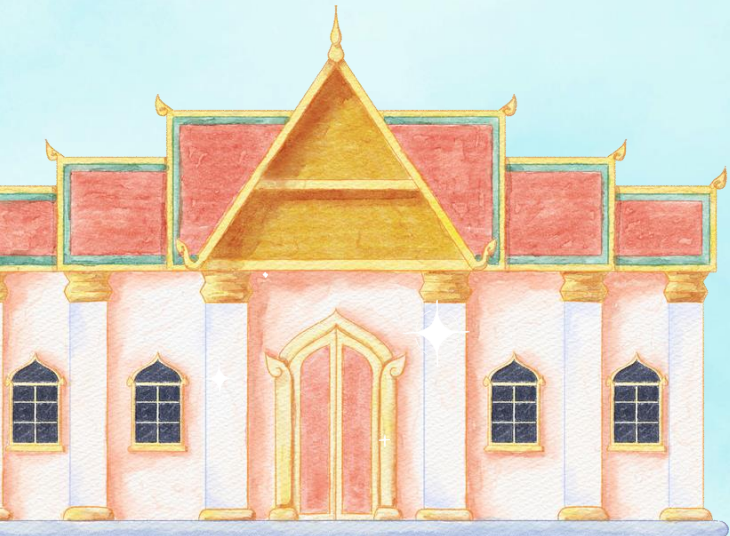
คำถวายผ้าป่า

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร
พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์
ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับผ้าบังสุกุลจีวร พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และเพื่อความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญฯ

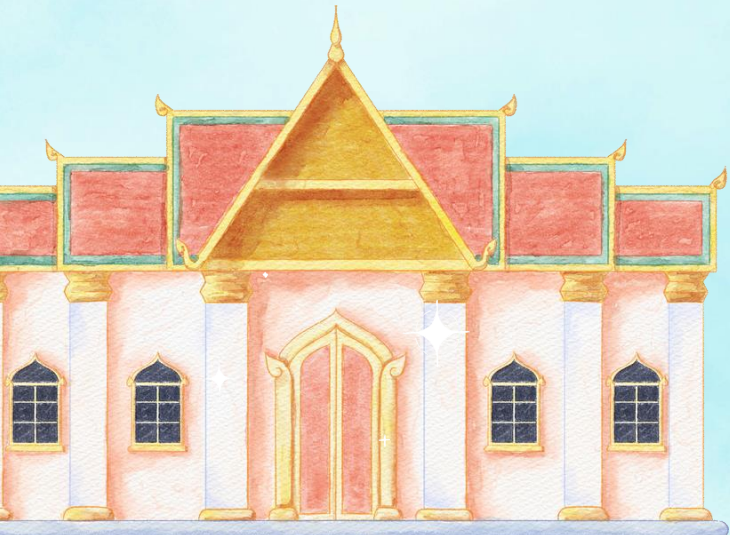

๕ ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

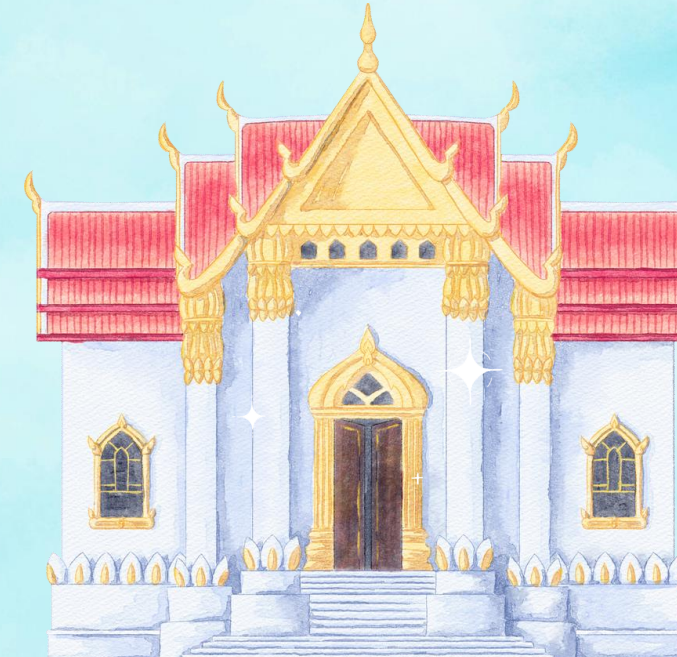
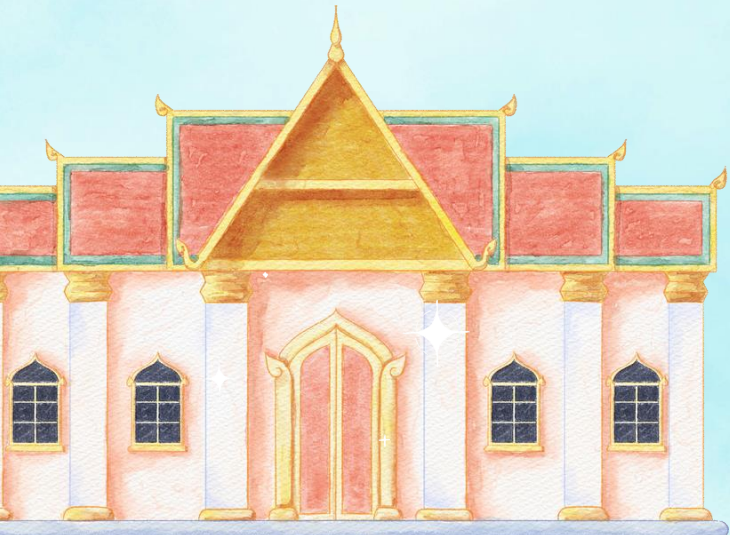
๕. ตัวแทนนักเรียนประเคนเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

๖. นักเรียนนั่งพับเพียบ กรวดน้ำ รับพรจากพระสงฆ์

ขั้นตอนการทอดผ้าป่า

๗. นักเรียนนั่งทำเทพบุตร เทพธิดา
กราบพระสงฆ์ ๓ ครั้ง เสร็จพิธี

กิจกรรม เรียงงให้ถูก

A. ถวายผ้าป่า

B. จองผ้าป่า

C. เตรียมองค์ผ้าป่า

B. จองผ้าป่า

C. เตรียมองค์ผ้าป่า

A. ถวายผ้าป่า

๕ งานปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป
ความรู้ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า
- ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียน
ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพิธีทอดผ้าป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. การทอดผ้าป่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ทอดผ้าป่ามีกี่ประเภท อะไรบ้าง

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพิธีทอดผ้าป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๓. พิธีทอดผ้าป่า มีขั้นตอนที่สำคัญคืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

๔. พิธีทอดผ้าป่า มีคุณค่าและความสำคัญอย่างไรบ้าง

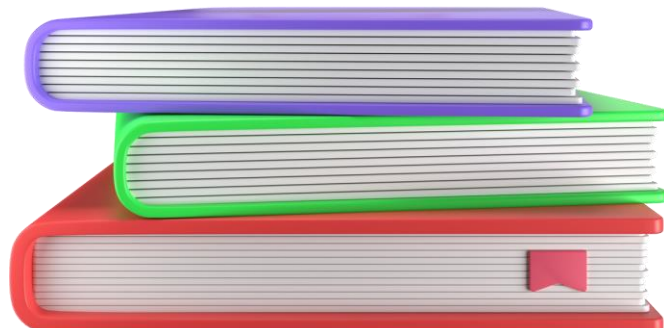
.....

.....

.....

๕ ขั้นตอนสรุป

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพิธีทอดผ้าป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๑. การทอดผ้าป่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร

สมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่ได้ทรงอนุญาตให้พระภิกษุทั้งหลาย
รับจีวรจากชาวบ้าน ทำให้พระภิกษุจึงต้องไปเก็บผ้าที่ชาวบ้านทิ้งแล้ว เช่น ผ้าเประอะเปื่อน
หรือ ผ้าห่อศพ ฯลฯ จากนั้นก็นำมารวบรวมผ้าชิ้นเล็กชิ้นน้อย จึงนำมาซักทำความสะอาด
แล้วตัดเย็บ ย้อมสีผ้า เพื่อนำมาทำเป็นจีวร สบง หรือสังฆาฏิ

๒. ทอดผ้าป่ามีกี่ประเภท อะไรบ้าง

ทอดผ้าป่ามี ๓ ประเภท ผ้าป่าหางกฐิน ผ้าป่าโยงกฐิน และผ้าป่าสามัคคี

เฉลยใบงานที่ ๓ เรื่อง พิธีทอดผ้าป่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาพิธีทอดผ้าป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง

๓. พิธีทอดผ้าป่า มีขั้นตอนที่สำคัญคืออะไรบ้าง

- จองผ้าป่า

- เตรียมองค์ผ้าป่า

- ถวายผ้าป่า

๔. พิธีทอดผ้าป่า มีคุณค่าและความสำคัญอย่างไรบ้าง

เป็นศาสนพิธีที่ช่วยให้ชาวพุทธได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

ส่งเสริมให้เกิดการดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

บทเรียนครั้งต่อไป

เตรียมพิธีทอดผ้าป่า

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๔

เรื่อง เตรียมพิธีทอดผ้าป่า

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

